

nessjold for en Kjøbesum af 128,000 Rdl. d. G. til Etatsraadinde Anna Maria Neergaard overdrog Skjoldnæsholm, hvortil, foruden Tiender, hørte fri Hovedgaardstaxt Ager- og Engskartkorn 59 Tdr. 4 Skpr. 3 Fdk. 1 Album, Skovskjold 11 Tdr. = Skpr. 2 Fdk. 2 Album, og af Bøndergods, deels contribuabelt Kartkorn Ager og Eng 421 Tdr. 7 Skpr. 2 Fdk. 1 Album, Skovskjold 42 Tdr. 4 Skpr. = Fdk. 2 Album, Møllekjold 29 Tdr., deels skattefrit Kartkorn Ager og Eng 100 Tdr. og en skatte- og tiendefri Annergaard 5 Tdr. 6 Skpr.

I Genhold til dette Skjøde overdrog Fru A. M. Neergaard atter for en Kjøbesum af 134,214 Rdl. d. G. Eiendommen ved Kjøbecontract 3die Decbr. 1795 og Skjøde af 11te Decbr. 1796 til sin Søn, Capitain Johan Andreas Neergaard, i hvis Families Besiddelse Godset siden har været.

II.

Alt i Aaret 1796 blev Landinspecteur N. Lund, efter Neergaards Begjering, beordret til at udføre en Ligning af Markeskjellene mellem Skjoldnæsholms Hovedgaard og tilgrændsende Bønderjorder, hvorved paatanktes et Magelæg mellem nogle af Hovedgaardens og Balsøelille Byes Jorder. I Decbr. 1799 indgav Neergaard et formeligt Andragende herom. Han anfører, at Hovedgaardens Marker have en høist usfordeelig Belliggenhed, eftersom de gaae en halv Mil fra Hovedgaarden i en meget smal Figur; da de mange Skovholme og Søer, som glennemffære Egnen, gjøre en stor Parcels Anlæg umulig, vilde et Magelæg være det eneste Middel til at lette Høvetiet, og et saadant Magelæg lod sig netop nu opnaae ved den forestaaende Udskifning af Balsøelille By, der grændsede op til Hovmarken; fra Balsøelille kunde da gives den Jord, der efter Maal og Taration tilkom ham, hvorimod den Jord, der udlagdes fra Hovedgaardens Markerne, vilde være at bruge til Huse og Boelssteder, hvorved Folkemængden og disse Jorders bedre Dyrkning til Bedste for det Almindelige vilde blive en sikker Følge. I sin over Sagen i Marts 1800 afgivne Erklæring, yttirer Amtmand Stemann, at Skjoldnæsholms Hovedgaard ved dette

Magelæg vel vinder Noget i Henseende til Jordernes fordeelagtigere Belliggenhed for Hovedgaarden, men at den største Nytte for Eieren bestaaer deri, at de Jorder, der indtages, for det Meste ere brugbar Agerjord, hvorimod det, der udlægges, for Størstedelen bestaaer af Skov, Krat og Moser, saa at der paa denne Strækning neppe med Nytte kan oprettes Bøndergaarde. Da der imidlertid efter Landinspectorens Beregning skulde afgives 335 Tdr. Land mere fra Hovedgaarden (omtrent 689 Tdr. Land), end dertil indtoges fra Balsøelille (354 Tdr.), fandt Amtmanden, at det paatankte Magelæg ei burde nægtes, saafremt der kun blev sørget for, at den fra Hovedgaarden udlagte Jord virkelig anvendtes til Boelssteder og Huusmandsfamilier. Amtmanden anbefalede saaledes Ansøgningen under visse nærmere Betingelser, saafom blandt andet, at 10 nye Boelssteder skulde være oprettede inden 1 Mai 1801, at de nuværende Gaardbrugere i Balsøelille ikke mod deres Villie skulde underkastes nogen Forandring paa Grund af Magelæget, og at den Jord, der indtoges under Skjoldnæsholm, ikke maatte drives ved Høveti, førend det i Dverensstemmelse med Fdr. 6ie Decbr. 1799 § 11 var afgjort, om og hvad Høvarbeide det efter Grevinde Danneskjold Laurvigs den 26de Aug. 1780 forfattede Bestemmelser for Høvetiet kunde paalægges Bønderne at forrette til den indtagne Jords Dyrkelse.

I sit Svar den 22de April 1800 bemærkede Rentekammeret, at der til et saadant Magelæg efter Fdr. 23de April 1781 § 25 udføredes. Rentekammerets foreløbige Tilladelse, samt at det burde udføres ved Skiftelandinspecteuren. Disse tvende Omstændigheder kunde dog i nærværende Tilfælde oversees, da Amtmanden havde fundet Magelæget kvalificeret til Approbation og Kammeret derhos ifølge almindelig kongelig Bemyndigelse havde kunnet autorisere Landinspecteur Lund til Arbeidets Udførelse. Derimod udfordredes nødvendigt til Approbation af Magelæget 1) Magelægsberegning, som viste, at for de under Hovedgaarden indtagne Jorder var udlagt fuldt Bederlag i Dvantage og Dvantage, 2) en lovligt afhjemlet Tarationsforretning;